

Strona 1 z 6	<p style="text-align: center;">PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY</p>	Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Wydanie : 2		 <small>UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM</small>
Numer :		Data obowiązywania:

SPIS TREŚCI

1. Cel procedury	strona 2
2. Przedmiot procedury	strona 2
3. Zakres stosowania	strona 2
4. Podstawy prawne	strona 2
5. Definicje	strona 2
6. Odpowiedzialność i uprawnienia	strona 3
7. Sposób postępowania po ekspozycji	strona 5
8. Załączniki	strona 6
9. Rozdzielnik	strona 6

		Data	Nazwisko	Podpis
Aktualizował	Inspektorat BHP Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum	20.08.2020	mgr inż. Katarzyna Bartochowska	
Sprawdził	Inspektorat BHP Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum	28.08.2020	Piotr Cholewa	
Konsultacja	Komisja ds. BHP Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum	07.09.2020	dr Jarosław Zawiliński	
Zatwierdził	Zastępca Kanclerza ds. Collegium Medicum		mgr Joanna Nikodemowicz	

Strona 2 z 6	PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY	Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Wydanie : 2		 <small>UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM</small>
Numer :		Data obowiązywania:

1. Cel procedury

Wskazanie wytycznych jakie należy zostać zastosowane w prawidłowej organizacji działań doraźnych, związanych z ekspozycją zawodową na potencjalnie zakaźny materiał biologiczny. Wszystkie działania winny zostać podjęte w celu zapobiegania zakażeniom oraz w celu podjęcia stosowanej profilaktyki po ekspozycji.

2. Przedmiot procedury

Opis sposobu postępowania po ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny.

3. Zakres stosowania

Postanowienia zawarte w niniejszej procedurze dotyczą:

- a) Pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum;
- b) Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum;
- c) Doktorantów studiów doktoranckich/Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum.

4. Podstawa Prawna

- 4.1. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia z dnia 30.10.2018r. (Dz.U. 2018 poz. 2090)
- 4.2. Ustawa o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach z dnia 30.10.2002r. (Dz.U. 2020 poz. 984)
- 4.3. Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30.10.2002r. (Dz.U. 2019 poz. 1205 ze zm.)
- 4.4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie trybu uznawania zdarzenia powstałego w okresie ubezpieczenia wypadkowego za wypadek przy pracy, kwalifikacji prawnej zdarzenia, wzoru karty wypadku i terminu jej sporządzenia z dnia 19.12.2002r. (Dz.U. 2013 poz. 1618)
- 4.5. Ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z dnia 05.12.2008r. (Dz.U. 2019 poz. 1239 ze zm.)
- 4.6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki z dnia 22.04.2005r. (Dz.U. 2005 poz. 716 ze zm.).

5. Definicje

- 5.1. **Ekspozycja zawodowa** – to narażenie na kontakt z materiałem biologicznie, potencjalnie zakaźnym (pracowników, studentów, doktorantów studiów doktoranckich/Szkoły Doktorskiej) związane z wykonywaniem zawodu, zajęciami praktycznymi, nauką zawodu, wywołujące zakażenia.
- 5.2. **Osoba ekspozowana** – pracownik UJ CM, student UJ CM, doktorant studiów doktoranckich/Szkoły Doktorskiej, która została narażona w wyniku kontaktu z materiałem biologicznym potencjalnie zakaźnym, w czasie wykonywania obowiązków służbowych i zadań dydaktycznych.

Strona 3 z 6	<p style="text-align: center;">PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY</p>	Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Wydanie : 2		 <small>UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM</small>
Numer :		Data obowiązywania:

5.3. Materiał biologiczny potencjalnie zakaźny :

- a) Krew - krew – najbardziej niebezpieczne źródło zakażenia
- b) wydaliny i wydzieliny zawierające widoczne domieszki krwi np. mocz, kał, ślina, płwocina, wymioty, wydzielina z nosa, pot, łzy,
- c) Inny potencjalnie infekcyjny materiał (IPIM): płyny: mózgowo-rdzeniowy, opłucnowy, otrzewnowy, osierdziowy, owodniowy, maź stawowa, mleko kobiece, wydzielina pochwowa, nasienie, hodowle tkankowe lub mikrobiologiczne, jakakolwiek oddzielona tkanka lub narząd człowieka żywego lub martwego, pożywki zawierające HBV, HCV, HIV.

5.4. Kontakt z ww. materiałami biologicznymi potencjalnie zakaźnymi może nastąpić przez:

- a) naruszenie ciągłości skóry poprzez zakłucie, zadrapanie, skaleczenie narzędziem zabrudzonym materiałem biologicznym,
- b) zetknięcie uszkodzonej wcześniej skóry z materiałem biologicznym przez otwartą, niezabezpieczoną ranę, skaleczenie, pęknięcie, zadrapanie, otwarcie naskórka, zmiany zapalne,
- c) zachłapanie błon śluzowych materiałem biologicznym – jama ustna, spojówki oczu.

5.5. Ekspozycja nie wymagająca szczególnego postępowania obejmuje:

- a) ekspozycję skóry nieuszkodzonej,
- b) ekspozycję wątpliwą, gdy doszło do powierzchniowego skaleczenia igłą lub narzędziami uznanymi za nieskażone krwią lub IPIM.
- c) ekspozycję wątpliwą, gdy wcześniej nabyte skaleczenie lub rana została skażona płynem ustrojowym innym niż krew lub IPIM, a nie zawierająca śladu krwi.

5.6. Ekspozycja prawdopodobna, wymagająca szczególnego postępowania obejmuje:

- a) śródskórne skaleczenia igłą skażoną krwią lub IPIM,
- b) powierzchowną ranę bez widocznego krwawienia, wywołaną przez narzędzie skażone krwią lub IPIM,
- c) skażenie krwią wcześniej nabytego skaleczenia,
- d) kontakt śluzówek lub spojówek z krwią lub IPIM.

5.7. Ekspozycja ewidentna, wymagająca szczególnego postępowania obejmuje:

- a) uszkodzenie przenikające skórą igłą skażoną krwią lub IPIM,
- b) wstrzyknięcie krwi,
- c) skaleczenie lub podobną ranę z następstwem krwawienia, wywołane przez narzędzie w sposób widoczny zanieczyszczone krwią lub IPIM,
- d) każde bezpośrednie wprowadzenie materiału biologicznego do organizmu.

5.8. Karta po ekspozycji zawodowej na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny, zwana dalej kartą ekspozycji – informacja o okolicznościach zdarzenia, zawierająca dane osobowe, datę i godzinę, rodzaj ekspozycji:

- a) w przypadku pracowników UJ CM oryginał karty ekspozycji zostaje u pracownika,
- b) w przypadku studentów oraz doktorantów studiów doktoranckich UJ CM karta ekspozycji przekazywana jest do właściwego Dziekanatu,
- c) w przypadku doktorantów w Szkole Doktorskiej UJ CM karta jest przekazywana do Szkoły Doktorskiej.

Strona 4 z 6	PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY	Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Wydanie : 2		 <small>UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM</small>
Numer :		Data obowiązywania:

6. Odpowiedzialność i uprawnienia

6.1. Prorektor ds. Collegium Medicum odpowiedzialny jest za zapewnienie zasobów niezbędnych do realizacji postanowień niniejszej procedury.

6.2. Kierownik danej jednostki organizacyjnej np. Katedry, Kliniki, Zakładu lub Pracowni; dotyczy pracowników UJ CM odpowiedzialny jest za:

- a) przeszkolenie w zakresie zasad postępowania wynikających z procedury,
- b) potwierdzenie informacji zawartych w karcie ekspozycji,
- c) wypełnienie karty ekspozycji jeśli osoba eksponowana nie może sama wypełnić karty,
- d) skierowanie osoby eksponowanej do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej, w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych
- e) zawiadomienie i przekazanie kopii karty ekspozycji do Inspektoratu BHP UJ CM,
- f) przekazanie faktury FV za wykonane badania diagnostyczne w celu rozliczenia do Kwestury UJ CM.

6.3. Koordynator ćwiczeń, opiekun zajęć, prowadzący ćwiczenia oraz opiekunowie studenckiej praktyki zawodowej, odpowiedzialny jest za:

- a) pełnienie stałego nadzoru nad przebiegiem działań doraźnych związanych z zaistniałym zdarzeniem w trakcie zajęć,
- b) potwierdzenie informacji zawartych w karcie ekspozycji,
- c) wypełnienie karty ekspozycji jeśli osoba eksponowana nie może sama wypełnić karty,
- d) skierowanie osoby eksponowanej do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych.

6.4. Osoba eksponowana – pracownik UJ CM w przypadku zaistnienia ekspozycji na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny obowiązany jest do:

- a) niezwłocznego zgłoszenia zdarzenia swojemu bezpośredniemu przełożonemu np. kierownikowi Katedry, Kliniki, Zakładu lub Pracowni,
- b) wypełnienia karty ekspozycji, którą potwierdza bezpośredni przełożony pracownika,
- c) niezwłocznego zgłoszenia się do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych,
- d) dostarczenia faktury FV za wykonane badania do swojej jednostki zatrudnienia.

6.5. Osoba eksponowana – student UJ CM lub doktorant studiów doktoranckich/Szkoły Doktorskiej UJ CM w przypadku zaistnienia ekspozycji na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny obowiązany jest do:

- a) niezwłocznego zgłoszenia zdarzenia opiekunowi zajęć, koordynatorowi ćwiczeń lub praktyk w zależności od miejsca, w którym doszło do ekspozycji,
- b) wypełnienia karty ekspozycji, którą potwierdza opiekun zajęć, koordynator ćwiczeń lub praktyk studenta lub doktoranta studiów doktoranckich/Szkoły Doktorskiej,
- c) niezwłocznego zgłoszenia się do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych,
- d) zawiadomienie Kierownika Dziekanatu Wydziału/Dyrektora Szkoły Doktorskiej i przekazanie oryginału karty ekspozycji do właściwego Dziekanatu/Szkoły Doktorskiej,
- e) dostarczenie faktury FV za wykonane badania diagnostyczne Kierownikowi Właściwego Dziekanatu/Dyrektorowi Szkoły Doktorskiej.

Strona 5 z 6	PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY	Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Wydanie : 2		 UNIwersytet JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM
Numer :		Data obowiązywania:

6.6. Kierownik Dziekanatu odpowiedzialny jest za:

- a) przechowywanie oryginału karty ekspozycji,
- b) przekazanie kopii karty ekspozycji do Inspektoratu BHP UJ CM,
- c) przekazanie faktury FV do Kwestury UJ CM, w celu rozliczenia wykonanych badań.

6.7. Dyrektor Szkoły Doktorskiej odpowiedzialny jest za:

- a) przechowywanie oryginału karty ekspozycji,
- b) przekazanie kopii karty ekspozycji do Inspektoratu BHP UJ CM,
- c) przekazanie faktury FV do Kwestury UJ CM, w celu rozliczenia wykonanych badań.

6.8. Inspektorat BHP UJ CM odpowiedzialny jest za:

- a) sporządzenie dokumentacji w postaci karty wypadku studenta UJ CM oraz doktoranta studiów doktoranckich/Szkoły Doktorskiej UJ CM w terminie 14 dni od daty otrzymania kompletu dokumentów,
- b) sporządzenie dokumentacji powypadkowej pracownika UJ CM zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- c) prowadzenie rejestru zdarzeń pracowników UJ CM, studentów UJ CM oraz doktorantów studiów doktoranckich/Szkoły Doktorskiej UJ CM,
- d) przechowywanie dokumentacji w jednostce Inspektoratu BHP UJ CM przez okres 10 lat.

7. Sposób postępowania po ekspozycji

7.1. Jeżeli doszło do przekłucia skóry należy umyć dobrze zranioną okolicę wodą i mydłem (można użyć środka do dezynfekcji rąk),

7.2. Nie tamować krwawienia i nie wyciskać rany (krwi),

7.3. Jeżeli na skórze znajduje się krew, niezależnie od tego czy skóra jest uprzednio skałeczona (czy są na niej zmiany, otarcia itp.) należy umyć ją dobrze wodą i mydłem.

7.4. Miejsce zranienia zabezpieczyć opatrunkiem jałowym.

7.5. Jeżeli skażone są oczy, należy wyplukać okolice oczu delikatnie, lecz dokładnie wodą lub solą fizjologiczną przy otwartych powiekach.

7.6. Jeżeli krew dostanie się do ust, należy wypluć ją i przepłukać jamę ustną wodą kilkanaście razy.

7.7. Dalsze postępowanie obejmuje:

- a) Osoba eksponowana – pracownik UJ CM powinna niezwłocznie zgłosić zdarzenie swojemu przełożonemu np. Kierownikowi Katedry, Kliniki, Zakładu, Pracowni,
- b) Osoba eksponowana – student UJ CM, doktorant studiów doktoranckich/Szkoły Doktorskiej UJ CM, powinna niezwłocznie zgłosić zdarzenie osobie prowadzącej zajęcia ze studentami, koordynatorowi ćwiczeń, opiekunowi praktyk w danym miejscu.
- c) Osoba eksponowana wypełnia kartę ekspozycji.
- d) Osoba, która przyjęła zgłoszenie o zdarzeniu potwierdza informacje zawarte w karcie ekspozycji zawodowej na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny, jeżeli osoba eksponowana nie może sama wypełnić kart, wypełnienie jej należy do obowiązku osoby przyjmującej zgłoszenie.
- e) Osobę eksponowaną kieruje się do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych.

Strona 6 z 6	<p style="text-align: center;">PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY</p>	Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Wydanie : 2		
Numer :		Data obowiązywania:

f) Lekarz po zapoznaniu się z kartą ekspozycji obowiązany jest udzielić porady lekarskiej i zlecić badania serologiczne krwi, a w razie konieczności wdrożyć procedurę diagnostyczną i wystawić receptę na leki antyretrowirusowe.

7.8. Podstawą rozliczenia z Uniwersytetem Jagiellońskim – Collegium Medicum kosztów związanych z działaniami doraźnymi jest prawidłowo wystawiona faktura FV na Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum wraz ze wskazaniem wykonanych badań diagnostycznych.

7.9. Koszty postępowania poekspozycyjnego (badań specjalistycznych, szczepień, leków antyretrowirusowych) pokrywa Uczelnia, w szczególności :

- a) w przypadku pracowników UJ CM, z budżetu danej jednostki, w której zatrudniony jest pracownik,
- b) w przypadku studentów UJ CM i doktorantów studiów doktoranckich z budżetu wydziału,
- c) w przypadku Szkoły Doktorskiej UJ CM z budżetu Szkoły.

7.10. Osoba eksponowana poza siedzibą Uczelni podlega procedurze obowiązującej w Zakładzie lub Instytucji, w której aktualnie wykonuje obowiązki służbowe lub odbywa zajęcia praktyczne, naukę zawodu.

7.11. Za wykonane badania diagnostyczne w przypadku zaistnienia ekspozycji poza siedzibą Uczelni, koszty związane z działaniami doraźnymi pokrywane są przez Uczelnię, na podstawie prawidłowo wystawionej faktury FV na Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum (zgodnie z pkt 7.9).

8. Załączniki

8.1. Karta po ekspozycji zawodowej na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny.

9. Rozdzielnik

Lp	Numer	Ilość egz.	Data	Nazwisko otrzymującego	Podpis

Prorektor ds. Collegium Medicum

prof. dr hab. Tomasz Grodzicki